

Vår saksbehandler

Malin Pihlstrøm,

mpihlstrom@kystvakten.no

Avdeling for kontroll og etterforskning

Vår dato

27.08.2026

Deres dato

29.05.2026

Deres referanse

24/1309

Til**Fiskeridirektoratet, seksjon fiskeriregulering****Innspill til forslag om forvaltningstiltak for høsting av hummer****1 Bakgrunn**

Kystvaktens avdeling for kontroll og etterforskning viser til overnevnte høringsforslag. Under følger Kystvaktens innspill til der hvor det er relevant for Kystvaktens arbeid med kontroll av fiskeriene på sjø:

2 Innspill**Innspill til punkt 3: Målemetode**

Kystvaktens erfaring fra kontrollvirksomheten tilsier at dagens måling av totallengde kan være krevende både for fiskere og kontrollmyndighet. Kystvakten har erfart at måling av totallengde har skapt usikkerhet om korrekt målepunkt, praktisk gjennomføring av målingen og etterprøvbarehet. Dette har særlig vært utfordrende når hummeren ikke lar seg strekke ut på en entydig måte, eller når det oppstår tvil om hvordan målingen faktisk skal utføres. Kystvakten har også opplevd at yrkesfiskere selv har uttrykt ønske om overgang til ryggskjoldmåling.

Det er videre kjent fra kontrollsammenheng at enkelte kan forsøke å påvirke eller skade de punktene som benyttes ved måling av totallengde, et eksempel er vist i figur 1 under, hvor det fremkommer det som sannsynligvis er et knekt pannehorn for at det aktuelle individet skal være under maksimum (Skagerrak).

PostadressePostboks 295
8401 Sortland
Norge**Besøksadresse****Sivil telefon/telefaks**

76 11 20 00

Militær telefon/telefaks**Epost/ Internett**forsvaret@mil.no
www.forsvaret.no**Vedlegg****Organisasjonsnummer**

NO 986 105 174 MVA

Figur 1: Sannsynlig eldre skade etter klipping av pannehorn med formål om å være innenfor maksimum (Skagerrak)

Skader på pannehorn eller bakre, midtre svømmelapp kan gjøre det vanskelig eller umulig å gjennomføre en sikker måling. Ved måling av ryggskjoldlengde vil målepunktet være mer robust og mindre egnet for manipulering. Kystvakten støtter derfor forslaget om at hummer skal måles fra bakre øyehule til bakre del av ryggskjoldet ved midtlinjen, og at veileder for korrekte målepunkt tas inn som vedlegg i høstingsforskriften. For å sikre en enhetlig praktisering av regelverket er det viktig at målemetoden beskrives tydelig og presist i forskrift med både tekst og bilder. Dette vil bidra til å redusere tvil både blant fiskere og kontrollmyndigheter.

Etter Kystvaktens vurdering vil ryggskjoldmåling være enklere å gjennomføre med lik metodikk, være enklere å kontrollere og dermed skape mindre tvil i etterkant av en kontroll. Dette styrker både kontrollmulighetene og rettssikkerheten for fiskere som følger regelverket. Kystvakten støtter derfor forslaget fra Fiskeridirektoratet om overgang fra måling totallengde til ryggskjoldlengde for å kontrollere minste- og maksimum på hummer.

Innspill til punkt 4: Minstemål og maksimalmål for ryggskjoldlengde

Kystvakten støtter de foreslåtte begrensningene for uttak av hummer basert på målt ryggskjoldlengde. Kystvakten presiserer at et likt regelverk i hele landet vil gjøre regelverket enklere å forstå, enklere å praktisere og enklere å kontrollere. En nasjonal standard reduserer risikoen for misforståelser og ulik praktisering mellom geografiske områder.

Kystvakten vurderer også at et nasjonalt maksimalmål vil bidra til mindre tvil rundt hvilke individer som skal gjenutsettes, og at dette vil medføre bedre beskyttelse av store individer som har betydning for videre reproduksjon. Fiskere spesielt i Vestland har uttrykt ønske om et sterkere vern av store og effektive gytere i bestanden. Kystvakten støtter på bakgrunn av ovenstående Fiskeridirektoratets forslag om et mer harmonisert regelverk for hummer.

Innspill til punkt 5: Dybdegrensener for fiske med krabbeteiner

Kystvakten vurderer at innføring av dybdebegrensninger kan være utfordrende å håndheve i praksis. Dette underbygges av følgende punkter:

1) Kontroll av redskapens faktiske plassering

Det kan være svært ressurskrevende å kontrollere redskapens faktiske plassering. Ilen i overflaten representerer sjelden den faktiske plasseringen av teinen(e) på bunnen. Vær- og strømforhold kan også medføre at både ile og fiskende redskap kan flytte på seg. Kystvakten har også erfaring med at hummerteiner tidvis trekkes eller flyttes av andre enn eieren. Dette medfører da ofte at teinene ikke lenger står på den posisjonen hvor de opprinnelig ble satt, men kan ha flyttet seg både grunnere eller dypere, også til en annen bunntype. Det er i praksis vanskelig å vurdere bunnforhold og nøyaktig dybde fra kystvaktfartøyet under kontroll.

2) Utfordringer knyttet til dybdebegrensning på 25 meter

Kystvakten mener at den tidligere dybdegrensningen på 25 meter for krabbeteiner ikke nødvendigvis er tilstrekkelig dersom formålet er å redusere risikoen for skjult hummerfiske i fredningstiden (med bruk av krabbeteiner). Havforskningsinstituttet opplyser at hummer vanligvis finnes fra 5 til 40 meters dyp, hovedsakelig på hardbunn med skjulesteder i steinrøyser, kløfter eller huler. Dette er også erfart av kystvaktfartøy som melder om enkelte områder hvor hummerfisket gjennomføres på dyp over 40 meter og dette tilsier at en dybdegrensning i seg selv ikke vil være nok. Innføringen av krav om 80 mm fluktåpning var et tiltak som ble etablert etter at tidligere dybdebegrensninger ble opphevet, og Kystvakten mener at krav om fluktåpning fungerer godt.

3) Alternativer til Fiskeridirektoratets forslag om dybdebegrensninger

Det er beskrevet i høringsnotatet at det er behov for en gjeninnføring av dybdebegrensning grunnet regelverksetterlevelse og kontrollhensyn. Kystvakten erfarer at det er svært utfordrende å kontrollere dette da det er svært mange variabler som påvirker dybden på et gitt punkt. Det finnes også rettspraksis som understreker at dybdebegrensning er utfordrende for kontroll og håndhevelse. Om regeler vurderer ulempene ved krabbefiske på grunt vann som særskilt store i forkant av hummerfredningssesongen, så vil et generelt forbud mot teiner en periode før hummersesongen starter, være et godt alternativ etter Kystvaktens mening.

Videre mener Kystvakten at et annet alternativ til dybdebegrensninger kan være konstruktivt for flere fiskerier enn hummerfisket; et harmonisert regelverk som gjelder nasjonalt påbud om fluktåpning i teiner som benyttes i ervervsmessig fiske og fangst. Det er i høringsnotatet beskrevet at **rømmingshull** i krabbeteiner ikke løser alle utfordringer som er belyst i denne sammenhengen. Kystvakten anser ikke at formålet til rømmingshull er relevant her, men derimot at fluktåpning vil kunne bidra til å redusere utfordringene om et fiskeforbud med teiner i forkant av hummersesongen synes å være for inngripende. Fluktåpning vil føre til lavere fangstrater av mindre hummer, så det kan parallelt med en regelendring være nødvendig å presisere gjenutsettingsplikten for ulovlig fanget hummer slik som er anvist i høstingsforskriftens § 51 a).

Innspill til punkt 6: Presisering av begrensning i antall teiner i ervervsmessig fiske

Kystvakten støtter forslaget om redskapsbegrensning når fisket skjer med sikte på omsetning gjennom salgslag. Det er midlertidig noen utfordringer knyttet til dette, men et mulig tiltak kan være å stille krav om elektronisk rapporteringssystem (ERS) for fartøy som driver hummerfiske for omsetning. Kystvakten ønsker krav til ERS grunnet erfaring med utfordringer beskrevet under:

1) Krav om fangstrapportering for ervervsmessig fiske av hummer

Det er for flere kystnære fiskerier en utfordring knyttet til informasjonshull rundt fangstoperasjoner som dermed vanskeliggjør kontroll med utøvelsen av fiskeriene. Hummer er en art som er godt betalt og som det er stor betalingsvilje for i det private markedet. Kystvakten mener at fangst av hummer skal registreres fortløpende, selv om denne mellomagres før levering. Dette vil gi kontrollmyndighetene bedre muligheter til å føre effektiv kontroll med aktiviteten. Denne problemstillingen er også kjent fra krepsefisket, hvor fartøy under 11 meter i dag ofte kun sender fangstrapport (POR) ved levering dersom fangsten mellomagres. De fleste fartøy som deltar i hummerfisket er under 11 meter og det vil derfor være tilsvarende informasjonshull som i sjøkrepsefisket. For fartøy over 11 meter er kravene til rapportering i dag bedre tilpasset kontrollbehovet, Kystvakten mener at fartøy som fisker hummer skal sende fangstmeldinger.

2) Usikkerhet rundt ervervsmessig fangst av hummer til omsetning

Kystvakten mener at regelverket kan bli tydeligere når det gjelder krav om at hummer fanget under manntallsførte skal leveres til godkjent fiskemottak eller omsettes gjennom salgslag eller godkjent kjøper. Det kan være hensiktsmessig for å bidra til en bedre dokumentasjon av ressursuttaket at det stilles krav til om at manntallsførte fiskere som ønsker å beholde hummer til eget bruk, må kjøpe denne tilbake etter ordinær levering og registrering hos mottak. Fangst bør ikke kunne tas direkte fra teiner, samle-/sanketeiner eller mellomlagring, uten at den først er registrert, veid og omsatt på ordinær måte.

3) Krav om omlastingsmelding til samleteiner

Kystvakten mener at bruk av mellomlagring skaper et mulighetsrom for svart omsetning av hummeren. Med krav om omlastingsmelding, som for fartøy som fisker kongekrabbe (jmfør § 13 i reguleringsforskriften for kongekrabbe i kvoteregulert område), vil en i større grad kunne forebyggende svart omsetning. Mengde i mellomlagring skal kunne sammenholdes med leveringsdata for å kunne avdekke avvik mellom fangst og omsetning. Kystvakten har sett eksempler på at enkelte aktører fisker med et stort antall teiner, men leverer minimalt eller ingen fangst, samtidig som betydelige mengder hummer oppbevares i samle-/sanketeiner. Dette representerer en utfordring for fiskerikontrollen og svekker etterlevelsen av regelverket.

Innspill til punkt 7: Andre tiltak

Kystvakten trekker frem fritidsfiske etter hummer, og ønsker å løfte frem en mulig begrensning av fritidsfiskeres bruk av teiner til maksimalt 10 teiner i hummerfiskeperioden. Dette vil redusere utfordringen knyttet til at det i praksis kan fiskes med både 10 hummerteiner og ytterligere 10 teiner med 80 mm fluktåpning.

Videre har Kystvakten utstrakt erfaring med kontroll av fritidsfiske etter hummer, og bidrar gjerne med innspill hvis det vurderes andre tiltak i fremtiden.

Innspill ny forskriftstekst § 10:

Kystvakten mener at den foreslåtte ordlyden i den nye § 10 kan føre til uklarheter, og foreslår følgende ordlyd:

§ 10. Minstemål og maksimalmål

Det er forbudt å høste hummer som har carapaxlengde mindre enn 9 cm.

Det er forbudt å høste hummer som har carapaxlengde større enn 11,5 cm.

3 Konklusjon

Kystvakten støtter en harmonisert fiskerilovgivning og mener de foreslåtte tiltakene bidrar til dette på flere områder i forvaltningen av hummer. Kystvakten støtter Fiskeridirektoratet på generelt grunnlag og har flere konkrete innspill der hvor det er relevant for Kystvaktens kontroll av fiskeriet.

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.

Njål Røkenes

Orlogskaptein

Avdelingsleder

Kontroll og etterforskning
